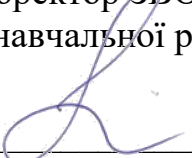

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО
« 04 » березня 2025 року

ПОГОДЖУЮ

Завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Олександр ОЧЕРЕДЬКО
« 03 » березня 2025 року

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни ВК 2.1

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

Спеціальність	073 Менеджмент
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Менеджмент в охороні здоров'я»
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Лектор	Доцент, к.мед.н. Майя ТАРАСЮК
Контактна інформація	<i>sosmed@vntu.edu.ua,</i> <i>вул. Пирогова, 56 (фармацевтичний корпус),</i> <i>4 поверх, каб.Доцентська</i>
Укладач силабусу	Доцент, к.мед.н. Майя ТАРАСЮК

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова	
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ВК 2.1	
Курс/семестр	2 курс (3 семестр)	
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	75 годин / 2,5 кредити ЄКТС	
Структура дисципліни	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Лекційні заняття, год	
	4	4
	Практичні заняття, год.	
	16	4
	Самостійна робота	
	55	67
	В цілому: аудиторні заняття – 27%, самостійна поза аудиторна робота – 73%	В цілому: аудиторні заняття – 11%, самостійна поза аудиторна робота – 89%
Кількість змістових модулів	1	
Мова викладання	українська	
Форма навчання	денна, заочна	

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Програма навчальної дисципліни «Соціальна фармація» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (ECTS), заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Дисципліна є вибірковим компонентом освітньо-професійної програми «Менеджмент в охороні здоров'я», циклу професійної підготовки магістра менеджменту, розрахована на 2,5 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом III семестру на 2 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Соціальна фармація», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння знань дисциплін професійної підготовки.

Предметом вивчення дисципліни є теоретико-методологічні основи соціально-економічних аспектів здійснення професійної діяльності в галузі фармації та удосконалення механізмів доступності фармацевтичної допомоги. Вивчення дисципліни спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти достатнього обсягу теоретичних знань і практичних навичок для планування й здійснення робіт з удосконалення якості надання фармацевтичної допомоги та формування соціальної відповідальності фармацевтичних працівників.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна фармація» є узагальнення і поглиблення знань про соціальні аспекти фармацевтичної галузі в сучасних умовах; формування професійних знань, умінь і навичок в питаннях соціальної фармації, професійної компетентності та загальної ерудиції фармацевтів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Соціальна фармація» є: засвоєння фундаментальних засад фармацевтичних управлінсько-економічних напрямків в системі підготовки кадрів, формування у здобувачів освіти достатнього обсягу теоретичних знань і практичних навичок для планування й здійснення робіт з удосконалення якості надання фармацевтичної допомоги та формування соціальної відповідальності фармацевтичних працівників; ознайомлення з основами формування соціальної політики в забезпеченні населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення, стратегічними пріоритетами системи фармацевтичної безпеки України.

Передреквізити та постреквізити. Навчальна дисципліна «Соціальна фармація» базується на вивченні таких дисциплін: «Соціальна медицина та громадське здоров'я», «Організація, економіка та фінансування охорони здоров'я», «Менеджмент закладу охорони здоров'я», «Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я», «Маркетинг медичних послуг».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні переддипломної практики та підготовці кваліфікаційної роботи.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в охороні здоров'я в непередбачуваних умовах;
- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в галузі охорони здоров'я та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління ЗОЗ;
- ПРН 5. Планувати діяльність організації охорони здоров'я в стратегічному та тактичному розрізах;
- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в організації охорони здоров'я, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
- ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- ПРН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
- ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;
- ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, правове, методичне, матеріальне, фінансове, кадрове та маркетингове забезпечення ЗОЗ (підрозділу ЗОЗ).
- ПРН 15. Вміти ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми надання медичних послуг ЗОЗ усіх організаційно-правових форм на різних сегментах ринку.
- ПРН 16. Виконувати управлінські функції з надання якісних послуг у сфері охорони здоров'я.
- ПРН 17. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері менеджменту охорони здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- методи реалізації знань у вирішенні практичних питань;
- сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх;
- структуру та особливості професійної діяльності;
- основні механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності;
- принципи організації надання фармацевтичної допомоги населенню;

- організаційну структуру системи фармацевтичного забезпечення в Україні, її цілі, завдання та функції;
- організаційні та методологічні принципи визначення доступності фармацевтичної допомоги населенню, її види та фактори впливу;
- основні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню;
- медико-соціальні показники розвитку суспільства;
- показники потреби фармацевтичної допомоги та підходи до визначення ступеню її задовольняння;
- сучасні принципи світової практики з надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення: дітям, жінкам, особам похилого віку, хворим на важкі та орфанні захворювання;
- правові та етичні норми взаємодії суб'єктів системи фармацевтичного забезпечення;
- основи соціальної політики держави, її механізми, методи, показники ефективності;
- організаційну структуру, механізми функціонування систем реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги у світовій практиці;
- основи соціального партнерства та соціальної відповідальності у фармації;
- психологічні аспекти надання фармацевтичної допомоги хворим;
- основи функціонування та напрями удосконалення систем фармацевтичного забезпечення у зарубіжній практиці.

Вміти:

- використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій;
- проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання;
- здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань;
- користуватись нормативно-правовими актами, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні та за кордоном;
- визначати показники фізичної та економічної доступності фармацевтичної допомоги населенню у динаміці років, за територіальним принципом та на рівні суб'єкту господарювання;
- проводити аналіз впливу основних факторів на показники фізичної й економічної доступності фармацевтичної допомоги;
- проводити аналіз медико-соціальних показників розвитку окремих груп населення, регіонів та суспільства в цілому;
- визначати показники потреби в обсягах фармацевтичної допомоги хворим на окремі нозології, а також у закладах охорони здоров'я та їх структурних підрозділах;
- проводити аналіз ефективності витрат на фармацевтичну допомогу закладів охорони здоров'я з використанням клініко-економічних методів дослідження;

- проводити порівняльний аналіз витрат на фармацевтичну допомогу за державними програмами з обсягами витрат на вітчизняному та світовому фармацевтичних ринках;
- проводити аналіз споживання лікарських засобів у динаміці років, за територіальною ознакою, окремих груп ЛЗ та препаратів з використанням методології АТС/ДДД, яка рекомендована ВООЗ;
- проводити фармако-економічний аналіз ефективності фармацевтичної допомоги соціально-вразливим верствам населення та хворим на важкі й орфанні захворювання;
- проводити розрахунки та аналіз обсягів соціальних пілг і гарантій в країні та їх впливу на розвиток суспільства;
- визначати обсяги фармацевтичної допомоги у системі реімбурсації її вартості;
- проводити соціологічні та психологічні дослідження стану фармацевтичного забезпечення населення та ступеня її ефективності;
- складати анкети, опитувальники та проводити обробку даних для визначення соціальних, економічних, етичних та психологічних чинників системи фармацевтичного забезпечення населення.

5. Зміст та логістика дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Всього годин/ кредитів ECTS	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль 1. Соціальна фармація	III семестр 75год/2,5 кредити	Лекції № 1, 2 Практичні заняття № 1-8 Теми для самостійного опрацювання № 1-8	Лекції № 1, 2 Практичні заняття № 1, 2 Теми для самостійного опрацювання № 1- 8

Дисципліна включає 8 тем, які входять до 1 змістовного модуля

Модуль 1. Соціальна фармація

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та напрямки реалізації соціальної політики держави у забезпеченні населення лікарськими засобами.

Тема 1. Поняття соціальної фармації. Сутність соціальної політики держави. Історія виникнення та розвитку соціальної фармації. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами. Соціальне значення лікарських засобів. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України. Медичне страхування і страхова рецептура як складова соціальної політики держави. Концепція соціальної фармації, як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.

Тема 2. Раціональна фармакотерапія, як головний сегмент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення. Поняття та сутність раціональної фармакотерапії. Принципи, завдання, функції, механізми

регулювання та напрямки реалізації системи раціонального використання лікарських засобів. Настанови ВООЗ та ключові заходи раціонального використання лікарських засобів. Основні причини нераціонального використання лікарських засобів. Характеристика основних елементів стандартизації медичної та фармацевтичної інформації. Сутність медичної, економічної та соціальної ефективності в наданні медичної та фармацевтичної допомоги. Характеристика нормативно-правової бази з організації надання медико-фармацевтичної допомоги паліативним хворим в Україні. Медико-фармацевтичне забезпечення хворих на рідкісні (орфанні) захворювання.

Тема 3. Соціально-економічні механізми забезпечення фармацевтичної допомоги населенню. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Реімбурсація вартості фармацевтичної допомоги населенню. Державні програми забезпечення доступності лікарських засобів в Україні. Система державних закупівель лікарських засобів та виробів медичного призначення. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. Гуманітарна допомога.

Тема 4. Соціальна фармація і право. Фармацевтичне законодавство. Законодавче забезпечення охорони здоров'я України. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації. Методи фармакоепідеміологічних досліджень. Види фармакоепідеміологічних досліджень. Показники клінічної ефективності у фармакоепідеміологічних дослідженнях. АТС/DDD-методологія.

Тема 5. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. Фармацевтична опіка і її сутність. Сучасні тенденції забезпечення безпеки та якості лікарських засобів. Система фармаконагляду в Україні. Негативні наслідки використання лікарських засобів. Базові чинники ускладнень медикаментозної терапії. Основні фактори, за яких виникає побічна дія (реакція) лікарських засобів. Помилки пов'язані з лікарськими засобами під час надання фармацевтичної допомоги.

Тема 6. Належна аптечна практика GPP. Роль фармацевтичного працівника на сучасному етапі розвитку фармації в Україні. Ролі, функції і види діяльності фармацевтів відповідно до GPP. Концепція «Фармацевт 7 зірок». Професійна моральність фармацевтичного працівника. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. Фармацевтична культура і фармацевтична освіта. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку. Особливості менеджменту у соціальній сфері.

Тема 7. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Міжнародний досвід функціонування системи охорони здоров'я. Національний досвід функціонування охорони здоров'я. Принципи формування системи

охорони здоров'я. Основні критерії оцінки реалізацій права на охорону здоров'я у світі. Реформа охорони здоров'я в Україні. Національна служба здоров'я України (НСЗУ), її завдання і функції. Сучасні інформаційні системи охорони здоров'я в Україні. Становлення системи e-health в Україні. Електронний документообіг охорони здоров'я. Е-рецепт як елемент інформатизації фармацевтичної галузі.

Тема 8. Грамотність у питаннях здоров'я як один із ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я.

Поняття про медичну грамотність в сфері охорони здоров'я. Підхід до медичної грамотності у країнах світу. Формування здорового способу життя. Основні критерії збереження здоров'я. Сутність здоров'я за визначенням ВООЗ. Рівні здоров'я, їх характеристика. Чинники впливу на здоров'я. Роль держави у підвищенні медичної грамотності. Поняття про фармацевтичну грамотність. Соціальна медицина і соціальна фармація, їх зв'язок в покращенні якості життя громадян суспільства.

Згідно програми основними видами навчальних занять є а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів.

Теми лекцій розкривають проблемні питання соціальної політики держави у забезпеченні населення лікарськими засобами.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми і засвоєння практичних навичок через розв'язання ситуаційних задач і тестів.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовку презентацій, опрацювання наукової літератури. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної поза аудиторної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я/Здобувачу/Очна форма навчання/ Менеджмент/ 2 курс/Соціальна фармація/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnm.edu.ua/> Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту здобувача s000XXX@vnm.edu.ua.

3. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуаційних задач.
Підсумковий контроль (залік) по завершенню вивчення дисципліни (III семестр)	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання https://www.vnm.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи)
Засоби діагностики успішності	Теоретичні питання, тести, практичні

навчання	завдання, демонстрація практичних навичок.
----------	--

4. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surli.cc/bljzhy>)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік (підсумковий контроль)	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
60-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувача

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних та практичних знань.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє економічних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного та практичного матеріалу.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати практичного заняття.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань та ситуаційних задач під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється від 6 до 12 балів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється у вигляді заліку. Підсумковий контроль зараховують, якщо здобувач засвоїв дисципліну в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття.

5. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації освітнього процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поведіння під час сигналу «Повітряна тривога» проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Здобувач освіти, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Перед проведенням кожного практичного заняття викладач ознайомлює здобувачів освіти із місцем розташування укриття, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.).

1. Викладач перериває заняття і повідомляє здобувачів освіти про надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення.

2. негайно припиняється практична робота здобувачів.

3. Викладач ознайомлює здобувачів із маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації.

4. Черговий здобувач виключає світло, закриває вікно та двері.

5. Здобувачі освіти швидко та організовано під керівництвом викладача, проходять в укриття цивільного захисту (цокольний поверх корпусу), де перебувають до скасування сигналу оповіщення.

6. Не допускається скупчення, паніка на виході із аудиторії, кафедри та маршрутом евакуації.

7. Відповідальні особи кафедри після оголошення сигналу оповіщення перевіряють всі приміщення кафедри на відсутність у них учасників освітнього

процесу та співробітників і по завершенню перевірки прямують до укриття.

8. Якщо сигнал тривоги пролунав під час перерви, потрібно негайно без паніки просуватися до укриття.

9. В укритті учасники освітнього процесу знаходяться до отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги». У приміщенні забороняється курити, шуміти, мати зі собою небезпечні засоби, які можуть спричинити пожежу; не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби; необхідно дотримуватися дисципліни та якнайменше рухатися. Також забороняється приносити до укриття легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах.

Після відміни сигналу оповіщення викладач інформує здобувачів освіти про продовження заняття в учбових кімнатах кафедри, або самостійне доопрацювання матеріалу з опитуванням на наступному занятті

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач освіти повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно наведених в методичних рекомендаціях питань, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення.

Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань здобувачі мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни здобувач має керуватись Кодексом академічної доброчесності та корпоративної етики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/dwuspg>). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів здобувач отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом не менш ніж два тижні після завершення курсу.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surli.cc/bljzhy>) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра менеджменту та маркетингу#>) викладачу, який проводить практичні заняття в групі. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач освіти має відповісти усно з відповідної теми та розв'язати практичні завдання.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surli.cc/bljzhy>). До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то здобувач має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/itgrmm>).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/sgdief>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Teams, Google Meet. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час змішаного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram) або електронну пошту (на вибір викладача) у робочий час.

6. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни (методичні рекомендації до практичних занять та СРС) оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу. Консультації проводять згідно графіку консультацій.

Рекомендована література

Основна

1. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.

2. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я: монографія. Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2024. 392 с.

3. Вишнівецький І.І., Гур'янов В.Г., Жила А.В., Журавель В.І., Кожемякіна Т.В., Короткий О.В., Парій В.Д., Матукова Г.І., Матукова-Ярига Д.Г., Юнгер В.І. Менеджмент у системі медичної допомоги населенню: навчальний посібник. За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В.Д. і д. мед. н., проф. Журавля В.І.; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. Київ: 2023. 1289 с. URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/7203>

4. Худецький І. Ю., Антонова-Рафі Ю. В, Пономарьов Е. Е. Основи менеджменту, маркетингу та економіки в галузі охорони здоров'я: навчальний посібник до вивчення дисципліни «Основи менеджменту, маркетингу та економіки галузі охорони здоров'я» / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: 2022. 200 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/564de540-fd83-4995-b1b4-505e456fc246>

Допоміжна

1. Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг»

2. Братішко Ю. С., Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Принципи побудови концептуальної моделі соціальної відповідальності у фармації. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2021. № 1. С. 26-34.

3. Бухальська С. Розвиток соціальної компетентності здобувачів медичної та фармацевтичної освіти у процесі вивчення природничих дисциплін. *Нова педагогічна думка*. 2023. № 3. С. 62-67.

4. Головчук Ю.О. Особливості формування сучасного менеджменту в медичних установах. Матеріали II наук.-практ. internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я». 19 січня 2024р. С. 51-61.

5. Головчук Ю.О., Дибчук Л.В., Палагнюк Г.О. Медична резиліентність в умовах воєнного стану: стратегії та планування для оптимізації системи охорони здоров'я України. Матеріали II наук.-практ. internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я». 19 січня 2024р. С. 29-38.

6. Головчук Ю.О., Драч Я. Цифровий маркетинг в охороні здоров'я: сучасні тенденції та виклики на фармацевтичному ринку. Матеріали XI міжнародної наук.-практ. дистанційної конференції «Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики». м. Харків. 21 березня 2024р. С. 174-183.

7. Жарлінська Р.Г., Пилипчук В.Л., Адамчук О.Ф., Тринчук А.А. Шляхи формування етичної маркетингової поведінки фармацевтичних представників. Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. дистанційної конференції (27 квітня 2024 р., м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. Харків: НФаУ, 2024. С. 224-231

8. Жарлінська Р.Г., Тринчук А.А. Правові засади технології блокчейн у фармації. Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи :матер. VIII Міжнар. наук.-практ. дистанційної конференції (27 квітня 2023 р., м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. Харків: НФаУ, 2023. С. 261-263.

9. Городецька І. Я., Левицька О. Р., Ткаченко Н. О. Аналіз практик корпоративної соціальної відповідальності вітчизняних виробничих фармацевтичних підприємств. *Annals of Mechnikov institute*. 2023. № 1. С. 68-75

10. Зарічкова М. В., Толочко В. М., Семченко К. В., Должнікова О. М., Мороз С. Г. Особливості формування соціального пакету для фахівців фармації в аптечних закладах. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*. 2023. Т. 9, № 2. С. 46-55.

11. Козирева О.В., Посилкіна О. В., Коваленко С. М., Братишко Ю. С., Літвінова О. В. Сучасні підходи до управління системою соціальної відповідальності у фармації. *Economic synergy*. 2021. Iss. 2. С. 56-67

12. Пестун І. В., Бабічева Г. С., Жадько С. В. Аналіз використання вітчизняними фармацевтичними підприємствами PR-технологій на шляху реалізації соціально-орієнтованого маркетингу в умовах світової пандемії COVID-19. *Вісник фармації*. 2022. № 1. С. 92-100.

13. Смірнова Г. В. Регулювання фармацевтичного ринку в контексті оптимізації соціального забезпечення населення. *Регіональна економіка*. 2021. № 4. С. 29-34.

15. Тарасюк М.Б., Паламар І.В., Орлова Н.М., Головчанська-Пушкар С.Є., Клименюк В.П., Тодоренко Л.С. Тайм-менеджмент в роботі керівників аптечних закладів. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33). С. 411-424. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-411-424](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-411-424)

16. Тарасюк М.Б., Байдюк І.А., Паламар І.В., Карпенко І.А., Пірвердієва І.С., Ткаченко О.В. Маркетингова діяльність всеукраїнської аптечної мережі «Подорожник» м. Вінниця. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2023. Т. 27. № 4. С. 641-644 DOI: [https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27\(4\)-19](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2023-27(4)-19)

17. Ткаченко Н. О., Городецька І. Я., Левицька О. Р. Аналіз підходів до складання соціальної звітності фармацевтичних підприємств. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*. 2023. Т. 16, № 2. С. 186-193.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: <http://www.who.int/en/>
2. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету. URL: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Електронна адреса сайту університету. URL: <http://vnmu.edu.ua>
5. МОЗ України. URL: <https://moz.gov.ua/>
6. Науковий журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я». URL: <http://sphhcj.nuph.edu.ua/issue/archive>
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Онлайн-курси Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/>
9. Освітній хаб – EduHub.in.ua. URL: <https://eduhub.in.ua>
10. Освітня онлайн-платформа. URL: <https://sendpulse.ua>
11. Платформа онлайн-освіти. URL: <https://impactorium.org>
12. Студія онлайн-освіти Educational Era. URL: <https://ed-era.com>
13. Центр громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Соціальна фармація» обговорено та затверджено на засіданні кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.
Протокол № 11 від «03» березня 2025 року.

Відповідальний за курс

доцент Майя ТАРАСЮК

Завідувач кафедри
соціальної медицини
та організації охорони здоров'я

професор Олександр ОЧЕРЕДЬКО